

Mahdollisuudet käyttää rakenerahastovaroja Horisontti Euroopan ja muiden EU:n erillisohjelmien kansallisena rahoitusosuutena

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 06.06.2023 § 25

Tiivistelmä

Voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa aluekehitysrahoituksen (EAKR) myöntämisen sellaisiin hankkeisiin, jotka saavat Horisontti Eurooppa - rahoitusta (esim. HE-kumppanuudet). Tämä rahoitus voidaan lukea osaksi kansallista rahoitusosuutta. Suomen kansallista Alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa (AURA-ohjelma) valmisteltaessa tätä mahdollisuutta ei kuitenkaan sisällytetty ohjelmaan. Mikäli rakenerahastovaroja haluttaisiin käyttää tähän tarkoitukseen tällä ohjelmakaudella, se edellyttäisi muutoksia ohjelma-asiakirjaan, hallintojärjestelmään ja sitä myöten EURA 2021 – tietojärjestelmään.

AURA-ohjelman varojen jaosta eri maakuntiin sekä valtakunnallisten ohjelmien määrärahasta käytiin pitkälliset neuvottelut. Kun pohditaan rakenerahastovarojen käyttöä EU:n erillisohjelmien kansallisena rahoitusosuutena, täytyy samalla huomioida käytettävissä olevien varojen suuruus ja päätösvallan säilyminen varojen käytöstä maakunnilla.

Paitsi rakenerahastovaroja voidaan jatkossa mahdollisesti myös kansallista rahoitusta käyttää aiempaa laajemmin EU-hankkeiden omarahoitusosuutena. Parlamentaarisen TKI-työryhmän loppuraportissa vuodelta 2022 todetaan mm., että organisaatioiden EU-rahoituksen hakuaktiivisuutta rajoittaa läpimeneviin hankkeisiin tarvittava omarahoitusosuus. Työryhmän linjauksen mukaan tulee lisätä eri tutkimusorganisaatioiden perusrahoitusta ja siten tukea niiden edellytyksiä hakea ja saada kansainvälistä T&K-rahoitusta. Samalla tulee selvittää myös muiden kuin tutkimusorganisaatioiden kansallisen vastinrahoituksen tarpeet. Työryhmän mukaan on tarve luoda toimiva malli kansallisen vastinrahoituksen turvaamiseksi eri TKI-toimijoille. Tästä odotetaan linjauksia nyt käynnissä olevista hallitusohjelmaneuvotteluista.

Päätösesitys:

Käydään keskustelu mahdollisuudesta ja tarpeesta käyttää rakenerahastovaroja HE- ja muiden erillisohjelmien kansallisena rahoitusosuutena.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana todettiin, että Tampereen ja Pirkanmaan EU-toimisto on laatinut asiaan liittyvän kirjeluonnoksen, joka on syytä käsitellä Uudenmaan MYR:ssä. Maakunnan yhteistyöryhmän on syytä käydä keskustelua mahdollisuudesta ja tarpeesta käyttää rakenerahastovaroja HE- ja muiden erillisohjelmien kansallisena rahoitusosuutena.

Päätös:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö esittää, että maakunnan yhteistyöryhmä käy keskustelun asiasta.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Eero Venäläinen

Tampereen EU toimisto/Pirkanmaan liitto on valmistellut ja Työ- ja elinkeinoministeriölle suunnatun kirjeen, jossa painotetaan kansallisen rahoitusosuuden turvaamista ennen kaikkea Horisontti Eurooppa - ohjelman Innovaatiolaakso-hakuun liittyen. Kirjeessä todetaan mm., että on kaikkien toimijoiden etu, jos EU-rahoitusvälineet ovat hyödynnettävissä verkottumisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Kirje on mennyt Länsi- ja Etelä-Suomen maakunnan liitoille tiedoksi kommentointia ja/tai mukaan liittymistä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakunnan yhteistyöryhmä käy keskustelun asiasta.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana MYR:n puheenjohtaja totesi, että Uudenmaan liiton tulisi eri kanavia pitkin vaikuttaa siihen, että valtio osoittaisi kansallisia vastinrahoja EAKR:sta tai muuten, jotta suomalaiset voivat osallistua merkityksellisiin EU-hankkeisiin. Pirkanmaan valmisteleva kirjelmä voidaan allekirjoittaa. Puheenjohtaja painotti, että lauseet ”Toinen alueellinen innovaatiolaakso -haku avautuu mahdollisesti vuonna 2025. Toivomme, että löydämme ratkaisun, joka mahdollistaa hakuihin osallistumisen hyvissä ajoin ennen sitä.” ovat ongelmalliset, sillä uusimaalaisten toimijoiden pitäisi päästä mukaan jo ensimmäiselle 17.10. 2023 päättyvälle hakukierrokselle.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.